

ЦІНОВА СИТУАЦІЯ НА РИНКУ ХЛІБА ТА ХЛІБОПРОДУКТІВ

Ємцева Г.Ф.

ст.викладач каф. економіки і права

Хлібопекарська галузь покликана забезпечувати споживачів країни життєво значущими продуктами харчування в необхідних обсягах, асортименті та якості. Хлібобулочні вироби є важливим продуктом харчування для більшості верств населення України, а для деяких - основним. Потреба в них притаманна людям будь-якого соціального статусу і за будь-якого рівня доходів. Доходи суттєво впливають на розміри споживчого ринку хлібобулочних виробів та на переваги споживачів щодо певних сортів даної продукції.

Важливими проблемами подальшого розвитку ринку хлібобулочних виробів є: по-перше, забезпечення потреб споживачів у якісному хлібі промислової випічки за ціною, яка задовольнила б їхні очікування, по-друге, отримання підприємствами-товаровиробниками такої суми прибутку, яка надала б можливість суттєво підвищувати ефективність їх діяльності. У сучасних умовах це можливо лише на основі комплексного дослідження регіональних ринків хлібобулочних виробів, прогнозу їх кон'юнктури на перспективу, здійснення виважених дій органів державного управління щодо регулювання та розробки та реалізації відповідних маркетингових стратегій підприємствами хлібопекарської галузі на ринку хлібобулочних виробів.

Протягом останнього десятиліття стан хлібопекарської галузі характеризується спадом обсягів виробництва хліба та хлібобулочних виробів. Основною причиною падіння обсягів виробництва хліба, на думку фахівців, стало, насамперед, зменшення споживання хліба внаслідок скорочення населення країни, зміни купівельної спроможності населення, більш економне використання хліба та значне збільшення випікання хліба невеликими пекарнями та сільським населенням самотійно. Діяльність хлібопекарських підприємств стала низькорентабельною, а для багатьох із них навіть збитковою.

За статистичними даними, нині в Україні виробляється щорічно близько

2,0 млн. тонн хліба і хлібобулочних виробів, що становить лише 32% від обсягів виробництва 1990 року. Фактичний обсяг українського ринку хліба фахівці оцінюють у 4-4,5 млн. тонн хліба на рік.

Обсяг виробництва хліба та хлібобулочних виробів в Україні за 2000-2008 рр. знизився з 2.46 млн. тонн у 2000 році до 1,9 млн.тонн у 2008 році.

За даними Держкомстату індекс споживчих цін на хліб у 2009 році становив 109,9% (при індексі інфляції за цей період - 112,3).

Згідно даних Держцінінспекції, станом на 30 грудня 2009 року, порівняно з початком року, роздрібні ціни на масові види хліба у підприємствах торгівлі зросли на: хліб з борошна I сорту – на 12,1 % (з 3,07 до 3,44 грн. за 1 кг); хліб житньо-пшеничний – на 11,6 % (з 3,03 до 3,38 грн. за 1 кг); хліб з борошна вищого сорту (батон) – на 12,9 % (з 3,71 до 4,19 грн. за 1 кг). За цей період оптово-відпускні ціни на ці види хліба зросли на 9,9 – 10,9%.

Зростання оптово-відпускних цін виробників зумовлено збільшенням собівартості виробництва через підвищення цін на борошно (крім житнього), допоміжну сировину, подорожчання енергоресурсів, кредитів, транспортних витрат, зростання мінімальної заробітної плати та заробітної плати працюючих відповідно до Генеральної та галузевої угод.

Станом на 30 грудня 2009 року склався наступний ціновий діапазон: на хліб з борошна пшеничного першого сорту - від 3,17 грн. у Миколаївській обл. до 3,94 грн. у Київській обл. при середньому рівні цін по Україні 3,44 грн. за 1 кг; на хліб житньо-пшеничний - від 2,99 грн. у Миколаївській обл. до 3,9 грн. у Автономній Республіці Крим при середньому рівні цін по Україні 3,38 грн. за 1 кг; на хліб з борошна пшеничного вищого сорту (батон) - від 3,61 грн. у Хмельницькій обл. до 5,5 грн. у Київській обл. при середньому рівні цін по Україні 4,19 грн. за 1 кг.

Для торговельних підприємств реалізація хліба та хлібобулочних виробів попри декларування про не вигідність цього виду продукції для торгівлі, має переваги - масовість та відносно високий рівень торговельної надбавки, який станом на 30 грудня 2009 року встановлено у наступних межах: хліб з борошна

I сорту – від 4,6 % у Вінницькій обл. до 17 % у Київській обл.; хліб житньо-пшеничний – від 4,6 % у Вінницькій обл. до 14,1 % у Київській обл.; хліб з борошна вищого сорту (батон) – від 5,3 % у Волинській обл. до 18,6 % у Вінницькій обл.